

Nước Đức sắp bầu Quốc Hội: Những điều cần biết

Sa Huỳnh (Berlin)

Còn 7 tuần nữa, ngày 26.09 tới đây, hơn 60 triệu cử tri Đức sẽ bầu Quốc hội Liên bang (Bundestag) lần thứ 20. Trong số đó có khoảng 2,8 triệu người lần đầu đi bỏ phiếu.

Vào mỗi dịp bầu cử như thế, nhiều người ở Đức lại đặt câu hỏi: Tôi có cần đi bỏ phiếu hay không?

(Tác giả Sa Huỳnh trước tòa nhà Quốc Hội Đức ở Berlin)

Khi đọc qua lịch sử nước Đức, mọi người đều thấy rằng, việc được đi bầu để chọn ra một chính quyền theo ý mình, thật sự là một sự kiện rất đặc biệt. Vì điều đó là bất khả thi cách đây hàng trăm năm, khi nước Đức còn chia ra thành nhiều tiểu quốc, thì chỉ nam giới mới có quyền chọn ra những lãnh chúa cho các bộ tộc của mình.

Vào thời Trung cổ, khi đại đa số dân chúng là nông dân chân chất, bản thân họ hoàn toàn không có quyền gì, nên họ không được bầu cử dân chủ để chọn ai là lãnh chúa, hay vua cho vùng đất mình cư trú.

Mãi đến năm 1918, tức cách đây 103 năm, thì tất cả người Đức trưởng thành mới được quyền đi bầu. Vào chính thời điểm đó, nước Đức mới có luật cho phép phụ nữ được quyền bầu cử.

Vì vậy nếu năm 2021 ai không đi bầu, có nghĩa là họ đã tự khước từ quyền cơ bản hết sức thiêng liêng, mà thế hệ ngày xưa luôn mong ước, cùng tranh đấu gian khổ, nhiều khi bằng máu và nước mắt mới đạt được.

1) Ai sẽ thắng để thành lập Chính phủ lần này?

Ngày buổi tối ngày bầu cử, 26.09.2021, dân chúng sẽ biết ai là người thắng cuộc. Có thể là ông Amin Laschet (60 tuổi) của đảng CDU, hay bà Annalena Baerbock (41 tuổi) thuộc đảng Xanh, hoặc ông Olaf Scholz (63 tuổi) từ đảng SPD sẽ trở thành Thủ tướng. Vì cả 3 vị này, trước đó đã được đảng của họ chính thức đề cử, để tranh chọn vào chức vị Thủ tướng, thành lập Chính phủ.

Thật ra dân chúng đi bầu không nhằm chọn ai làm Thủ Tướng. Chức danh Thủ Tướng không được bầu trực tiếp, mà dân đi bầu chủ yếu để quyết định đảng nào có bao nhiêu đại biểu trong Quốc Hội, đây mới thật sự là trung tâm quyền lực, trong đó mọi luật lệ được bàn thảo và quyết định.

Quốc Hội giao trọng trách thực thi các nhiệm vụ chính trị trong thời hạn 4 năm cho chính phủ, nên chính phủ không có vị thế đứng trên Quốc Hội. Chính các nghị sỹ mới có quyền bầu cũng như có quyền bãi nhiệm Thủ Tướng.

2) Lá phiếu của tôi quan trọng thế nào?

Không hẳn năm nay, mà ngay cả 4 năm về trước, ngày 24.9.2017 cũng đã có hơn 60 triệu cử tri đi bầu, vì vậy người dân dễ có cảm giác rằng, chỉ với lá phiếu của mình thì không có tí lệ gì quan trọng. Điều đấy không đúng hoàn toàn. Vì đôi lúc có trường hợp 2 đảng hợp lại mà vẫn còn thiếu một ít nữa mới chiếm đủ đa số ghế tại nghị trường, để thành lập Chính phủ. Hoặc các đảng thua cử sẽ vui mừng biết bao, nếu có thêm một số cử tri cố gắng đi bầu cho họ.

Ngoài ra dựa theo tính toán, trong trường hợp ít cử tri đi bầu, cơ hội nhiều đảng nhỏ được vào Quốc Hội sẽ tăng cao, thay vì thực tế người ta muốn loại ra. Trong trường hợp như vậy, sự hoạt động của Quốc Hội sẽ kém hiệu quả, dễ bị rối bời, vì quá nhiều ý kiến cho mọi vấn đề, sự bàn thảo sẽ kéo dài dai dẳng, khó đạt được kết quả đồng thuận.

3) Nhiệm vụ của Quốc Hội là gì?

Trong lúc tranh cử các đảng thường đưa ra nhiều hứa hẹn. Chẳng hạn sẽ làm cho các trường học tốt hơn, hay sẽ tuyển thêm nhiều cảnh sát, hoặc sẽ cho xây thêm nhiều căn hộ xã hội. Thật ra đó chỉ là những quảng cáo rầm rộ khi tranh cử mà thôi.

Tuy các vấn đề đặt ra ở trên rất quan trọng, thế nhưng Quốc Hội hoàn toàn không có trách nhiệm. Bởi theo Hiến pháp, trường học, cảnh sát hay các căn hộ

xã hội là trách nhiệm của từng tiểu bang. Chính quyền Liên bang chỉ có thể cung cấp tài chính, nhưng không thể đưa ra quyết định. Quốc Hội chịu trách nhiệm trước những việc khác, như chính trị xã hội, quốc phòng hay ngoại giao. Luật bảo vệ lao động và phần lớn các loại thuế, cũng như chính trị về y tế, được Quốc Hội quyết định.

Đặc biệt trong thời gian 4 năm tới, từ 2021-2025, Chính phủ Liên bang sẽ qui định cụ thể về các điều khoản bảo vệ khí hậu và các mục tiêu cần đạt được, ký các thỏa thuận quốc tế về môi trường.

Ngoài việc chọn ra chức vị Thủ Tướng, một nhiệm vụ khác của Quốc Hội là tham gia bầu Tổng Thống.

Tại Đức cứ 5 năm chức vị Tổng Thống được bầu lại. Người dân cũng không bầu trực tiếp mà thông qua đại diện của họ. Đó là tổng số những nghị sỹ tại Quốc Hội, hiện nay là 709 người, cộng với một số lượng đại biểu tương đương như thế được bầu chọn ra từ 16 bang của nước Đức.

Họ có thể là những dân biểu tại nghị viện của các tiểu bang (Landestag), những nghệ sỹ, nhà thể thao, doanh nhân cùng các nhân sỹ có uy tín. Những đại biểu thêm này sẽ được bãi nhiệm ngay, sau khi Tổng Thống đắc cử tuyên thệ nhậm chức.

Muốn trở thành ứng viên chức danh Tổng Thống, phải là người có quốc tịch Đức, tròn 40 tuổi, lưu trú ở Đức ít nhất là 3 tháng, không mất quyền cử tri, cũng như chưa từng giữ chức danh này qua 2 nhiệm kỳ.

Tổng Thống Đức là người đại diện cao nhất của quốc gia, là Tổng tư lệnh lực lượng vũ trang, nhưng không có ảnh hưởng nhiều trong các hoạt động chính trị của chính quyền. Ngoài việc bổ nhiệm hay bãi nhiệm các thành viên chính phủ, theo yêu cầu hay đề nghị của Thủ Tướng, Tổng Thống ký các luật lệ đã được Quốc Hội thông qua. Bổ nhiệm các thẩm phán Liên bang, các công chức, các cấp sỹ quan trong quân đội. Có quyền ân xá. Kiểm tra tài chính của các đảng phái. Tiếp nhận các ủy nhiệm thư của Đại sứ các nước.

Ông Frank-Walter Steinmeier, hiện tại là Tổng thống thứ 12 của nước Đức, sẽ chấm dứt nhiệm kỳ lần thứ nhất vào ngày 18.3.2022, và vị Tổng Thống thứ 13 sẽ được bầu vào ngày 13.02.2022. Ông Steinmeier đã tuyên bố sẽ tranh cử thêm một nhiệm kỳ nữa.

4) Độ tuổi của tôi chiếm số lượng bao nhiêu cử tri?

Nước Đức năm 2020 có hơn 83 triệu dân, gồm 42,14 triệu nữ giới và 41,05 triệu nam giới.

Thống kê mới nhất chia theo tỉ lệ tuổi đời, trong số 60 triệu cử tri được quyền đi bầu, thì tuổi đời từ 70 trở lên chiếm nhiều nhất là 21,3%. Theo sau đó là 19,6% thuộc lứa tuổi từ 50 đến 59. Tỉ lệ 16,9% thuộc về những người 60 đến 69 tuổi.

Từ 30 đến 39 tuổi là 14,3% và lứa trung niên 40 đến 49 tuổi chiếm 13,5%. Từ 21 đến 29 tuổi chiếm 11%, và sau cùng là thành phần ít nhất với 3,4% thuộc lứa tuổi 18 đến 20.

5) Lần này có bao nhiêu đảng phái ra tranh cử?

Cộng hòa Liên bang Đức là một nước dân chủ, tự do nên có chính sách và biện pháp thích hợp để khuyến khích nhiều đảng phái ra tranh cử.

Số lượng đảng phái càng ngày càng tăng một cách chóng mặt. Kỳ bầu cử năm 2013 có 34 đảng phái tham gia, thì 4 năm sau, năm 2017 đã tăng lên 42 tức gần 25%. Trong năm 2021 này, số lượng đảng phái đăng ký tham gia bầu cử Quốc Hội Liên bang đã lên đến con số 53.

Số lượng thì nhiều, nhưng thực tế ở kỳ bầu năm 2017 chỉ có 7 đảng đạt đủ điều kiện, vượt qua ngưỡng qui định 5% tổng số phiếu để cử đại biểu vào Quốc Hội. Đó là đảng CDU (Dân chủ Thiên Chúa giáo), SPD (Dân chủ Xã hội), AfD (Chọn lựa khác cho nước Đức), FDP (Tự do Dân chủ), Linke (Cánh tả), Grüne (đảng Xanh) và CSU (Xã hội Thiên Chúa giáo).

Năm 2021, ngoài 7 đảng cơ hội cao như trên, các đảng phái khác ảnh hưởng và số phiếu thường rất nhỏ, khả năng vượt qua rào cản 5% vì thế rất khó, như: Đảng Bảo vệ Động vật (Tierschutzpartei), đảng Cực hữu (NPD), đảng Cướp biển (Piraten), đảng Sinh thái Dân chủ (ÖDP), Đảng những người ăn chay (V-Partei), đảng Mác-Lê Nin (MLPD), đảng Cộng sản Đức (DKP), đảng Tình yêu (Liebe), đảng Gia đình (Familie), đảng Báo Nâu (Grauer Panther), đảng Vì Trẻ em, Thanh Thiếu niên và Gia đình (LfK)...

6) Nhiều đảng phái thì nên bầu đảng nào?

Nước Đức khuyến khích nhiều đảng ra tranh cử để gìn giữ tự do dân chủ trong mọi chính sách nhà nước. Dĩ nhiên vì thế mà nhiều cử tri sẽ vô cùng bối rối, khi quyết định trao lá phiếu của mình cho đảng phái nào.

Riêng tôi, tác giả bài viết này, sống tại Đức đã lâu, kể từ lúc đậu Tú tài, rời Sài Gòn năm 1971 để đi du học tại Đại học Kỹ thuật TU-Berlin, đã trải qua 5 đời Thủ Tướng. Từ ông Willy Brandt (SPD, 1969-1974), ông Helmut Schmidt (SPD, 1974-1982), ông Helmut Kohl (CDU, 1982-1998), ông Gerhard Schröder (SPD, 1998-2005), đến bà Angela Merkel (CDU, 2005-2021).

Vì vậy nên từ lúc còn là sinh viên, tôi đã bị ảnh hưởng khá nhiều bởi đường lối chính trị của 2 đảng CDU và SPD, sau này tôi thường bỏ phiếu cho họ. Tuy nhiên lần này tôi muốn thay đổi, trao lá phiếu của mình cho đảng Xanh.

Lí do, theo thống kê thăm dò thì hiện tại cả 3 đảng CDU, SPD và đảng Xanh đang có số phần trăm tương đối khít khao nhau, hứa hẹn một cuộc tranh cử sôi nổi đầy kịch tính.

Thế nhưng, nhìn qua con số, mọi người thấy rằng, sẽ chẳng có đảng nào có khả năng đứng ra thành lập chính quyền một mình, mà họ sẽ phải liên minh với nhau, để có chung được số ghế cao nhất trong Quốc Hội.

Khả năng đảng Xanh đóng vai trò đối lập ở nghị trường cho 4 năm tới là rất lớn. Đảng Xanh, với đại diện là bà Annalena Baerbock, 41 tuổi, theo đuổi chương trình hành động nhằm cải thiện quyết liệt các chính sách về gia đình, môi trường, giáo dục và nhân quyền. Sẽ tạo ra những chuyển biến tốt đẹp cho thế hệ con cháu tương lai của chúng ta tại nước Đức. Đảng Xanh cũng muốn góp phần xây dựng một trật tự thế giới mới, dựa trên nền tảng tôn trọng quyền con người ở nhiều lãnh vực. Thúc đẩy sự cạnh tranh kinh tế công bằng và lành mạnh. Bảo vệ quyền lao động của các công dân ở các nước thứ ba, góp phần bảo vệ tài nguyên thiên nhiên tại quốc gia họ, ngăn chặn khai thác bất chấp môi trường bất cứ từ đâu đến.

Dù tôi thuộc khuynh hướng CDU/SPD, lần này tôi muốn tạo sức mạnh cho tiếng nói đối lập, để đảng cầm quyền luôn có người theo dõi chặt chẽ, phê phán khắt khe, hy vọng nhờ vậy mà đường lối chính trị cho nước Đức, mà tôi mong muốn, sẽ tốt hơn, nhờ vào ảnh hưởng từ những lí tưởng tốt đẹp của các đảng đối lập.

7) Tiếng nói đối lập vô cùng quan trọng trong sự phát triển đất nước

Tôi xin nêu một so sánh dễ hiểu trong đại dịch Corona hiện nay:

- Tiếng nói đối lập trong sinh hoạt chính trị của một nhà nước, cũng giống như liều thuốc vắc-xin chủng ngừa các căn bệnh trong cơ thể một con người. Nó sẽ buộc và giúp chính quyền kịp thời sửa sai. Đưa ra các giải pháp đúng lúc hợp lòng dân, dựa vào nền tảng khoa học nên có hiệu quả hơn, tạo được sự phồn vinh cho đất nước và sự đồng thuận cùng hạnh phúc cho người dân.

- Không có tiếng nói đối lập, chính quyền sẽ không có khả năng sửa sai đó. Giống như cơ thể con người không có thuốc vắc-xin chủng ngừa, lỡ khi mắc bệnh nặng, nếu may còn sống sót thì cũng èo uột, yếu đuối về nhiều phương diện. Họ chỉ còn cách chống chọi bằng những biện pháp hành chính, hay quyết

tâm chính trị, cùng các phản ứng theo cảm tính một cách phản khoa học, làm trầm trọng và bấn loạn hơn mọi vấn đề của xã hội.

8) Cộng đồng người Việt trước quê hương thứ 2

Và bây giờ đến lượt quý anh chị - là những Việt Kiều đã nhập quốc tịch Đức - chúng ta hãy sẵn sàng để tham gia bầu cử Quốc Hội Liên bang (Bundestag) lần thứ 20, vào ngày Chủ Nhật, 26.09.2021.

Và quan trọng hơn nữa, quý anh chị nên trao lá phiếu của mình một cách chính xác, nhằm góp phần thực hiện hiệu quả mục đích chính trị của mình, trong thời gian 4 năm tới trên quê hương thứ hai, vì một nước Đức dân chủ, văn minh, hùng cường và hạnh phúc.

Sa Huỳnh – Berlin, 09.08.2021

(Nguồn trích dữ liệu: Một số thông tin dịch từ Bundestagswahl 2021).

Chuyển Đến: TS Dương Hồng Ân – www.vietnam21.info.

www.vietnamvanhien.org

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN VỚI HƠN 7600 TÁC PHẨM